

UMMÆLI

Hermann Jacobsen og Kyndaravalsurin

HETTA ER EITT SEINKAÐ UMMÆLI AV BÓKINI HERMANN HJÁ TÓRÐI JOHANNESARSYNI. TAÐ ER EISINI EITT FORORÐ TIL EINA VIÐGERÐ AV SANGINUM KYNDARAVALSURIN, SUM HERMANN TÝDDI EFTIR EVERT TAUBE OG GAV ÚT Á PLÁTU OG BANDI Í 1984. HENDA SANG METI EG AT VERA EITT AV ABSOLUTTU HØVUÐSVERKUNUM Í FØROYSKUM TÓNLEIKI.

Meinhard Jensen

usikkur man vera tað, sum fyllir eina mest í Føroyum. Fiskur og musikkur. Og tað sigur seg sjálv, tí at tað er í fiski og musikki, at vit eru heimselita. Flestu tónlistasløg eru umboðað, men tibetur eydnast tað altíð onkrum at vaksa seg úr teimum klæðunum, sum tónlistaslagið gevur. Tað er musikaliteturin, kvaliteturin í røddini, listarliga visjónin, men eisini nørðaligt nærlagni, sum fær summi at fullbúnast. Kanska er fólkatónleikurin tann genran, sum hevur givið okkum tann størsta tónleikin. Hermann Jacobsen er í øllum førum ein av teimum bestu sangarunum, sum vit hava havt. Hann var poppari og undirhaldssangari, men hann var bestur sum fólkasangari ella visusangari.

Fyri einum ári síðan, bleiv eg hugfangaður av Kyndaravalsinum hjá Evert Taube, sum Hermann umsetti til føroyskt og sang inn á band í 1984. Búi legði hann út á netið, og eg lurtaði og helt hann vera sera góðan. So misti eg hann burtur úttan at hava fingið heitið við. Tað var ein øgilig neyð eitt skiftið, men so spældi Øssur hann í útvarpinum, og hugurin vaknaði aftur eftir at hoyra hann. Tað eydnaðist at finna hann á Youtube, har tað stendur, at Heri Eysturlíð hevur lagt hann út. Í Dag stendur hann at vera hugdur eftir 782 ferðir, og av teimum eigi eg minst 100. Tað er ikki fyri at spara pengar, at fløgan ella plátan ella bandið ikki er keypt, men tí at tað vísir seg at vera vónleyst at finna útgávuna til keyps.

TILTRONGD JUSTERING

Tá Hermann Jacobsen doyði um summarmáladag í 1988, var eg ikki fyltur 17. Hann var havnarmaður, og eg var á bygd, so vit høvdu onki við hvønn annan at gera. Tað hevur verið beint eftir páskaferiuna í fyrsta G, at Bjarki, føroysktlærarin, setti tíð av at tosa um sangaran og undirhaldaran, sum vit øll kendu

frá útvarpinum, og nú var hann deyður, fyri egnari hond. Eg siggi myndirnar fyri mær enn, men minnst tað í minninum – skeivt – sum søguna um ein mann, sum fór inn í bílskúrinn og setti seg í bilin og startaði motorin. Nú havi eg lisið bókina hjá Tórði Jo-hannesarsyni, og tað var ein tiltrond justering av øllum teimum myndunum av og søgunum um Hermann Jacobsen, sum man hevur tilgnað sær gjøgnum árin.

Áhugin hevur árin síðan ikki verið tann stóri. Mær hevur dámt hann væl, og altíð av og á hava vit lurtað eftir honum heima. Børnunum dárar eisini væl onkrar sangir, og tað hava vit verið glað fyri. Tí var tað eisini stuttligt fyri okkum, at "Rulla páskaregg" fekk sítt heiðurliga pláss í bókini. Manglandi áhugin hevur helst við tað at gera, at tónleikurin hjá Hermann er ikki tann, sum man lurtaði eftir tá í tíðini. Tað er komið seinni. Men røddin hevur altíð staðið púra klár, sum fuglalát á nátt í haganum eitt summarkvöld. Viðhvørt er onki annað til í verðini.

Tá bókini hjá Tórði kom út fyrraárið, hugsaði eg, at eg átti at lisið hana, men eg forsømdi at keypa hana, og onkur gloymdi at geva mær hana í jólagávu. Nú havi eg fingið hana frá høvundanum umvegis konu hansara. Bókin bleiv lisin fyrstu vikuna, hon kom í húsið, og alt annað bleiv forsømt. Hetta er besta føroyska musikkbók, sum hevur ligið í hesum hondum (vónandi verða tær fleiri). Tað merkist, at Hermann stendur Tórði nær, men hann er fakligur og inniliga áhugaður og malar ikki eina mynd av einum pápabeiggja, sum hann vil sleppa at varðveita barnsins hugmynd av. Sumt er lakoniskt, og tað skal tað eisini vera.

TAÐ ANDALIGA MÓT-VEGIS TÍ VERÐSLIGA

Tað verður altíð – og tað verður tað eisini í bókini – mint á, at Hermann Jacobsen hoyrði til bróðrasamkomuna. Hann var babbist. Hetta legði hann av eftir roynd-

ir at fara tann vegin í álvara, men tað eru tekin um, at hann slepti tí ikki heilt. Bókin fyriheldur seg lítið til tað gudfrøðliga, men hon malar eina mynd av einum manni, sum tíðliga gjørdist verðsligur, sum tað hevði itíð í Ebenezer. Undirhald og veitslur blivu megintættir í tilveruni, og, sum eg lesi bókina, so fylti tað evangeliska ikki nógv hjá honum. Hann tykist

at hava verið sera góður við foreldrin og systkini og síni annars, og hann verður lýstur sum ein trúgvur vinur, og har eru mong vøkur brot at lesa.

Fyri meg er hesin parturin um tað andaliga móttvegis tí verðsliga áhuga-verdur, tí at tað hevur altíð verið eitt maratón sjómanstak millum tey bæði í føroyskum tónleiki. Tað er møguligt, at tey dugdu betur at stovnsgera tað fyrr – altso, áðrenn vekingarrørslurnar – tá vit høvdu dansin og vísurar og so Kingo og sálmasang annars. Men stovnsgerð merkir ikki, at øll eru líka atskild sum ein kalendari. Tað vóru fleiri sendingar í "Áðrenn Elvis" um hetta, tí at blues og gospel hjá teimum svørtu og so kirkjusangur og verðsligt country, t.d., hava togtogast sum leygarkvöld við sunn morgun.

Mynd mín av Hermann Jacobsen eftir at hava lisið bókina er, at hann sang og undirhelt nógv og hevði eitt langt arbeiðslív, har sum hann royndi alt møguligt. Hann ferðaðist og hevði fleiri vinir enn tey flestu, og hann dugdi væl at lata seg í (tað eru nógvar vakrar myndir av honum og konuni Dagmar, sum bæði siggja út sum mótaikon), og hann var góður við mammu sína, og hann hevði nógvar deadlines, serliga tá hann sendi live í útvarpinum og gav bløð út í 70unum.

Føroyar eru lítlar, og tí er tað ikki undarligt, at Hermann Jacobsen kennist nærri, nú bókini er lisin. Hann hevur røtur í Norðragøtu, nær við hjá okkum, og hann er systkinabarn og í nærmastu familju annars við vinfólk, grannar og fólk, man er svágdur við. Tá pápi mín sigldi við týskum trolara fyrst í 60unum, greipaðu teir upp í nógvar sekkir, og innkomnir á Havnina, fóru teir niðan til foreldrin hjá Hermann at geva teimum

ein sekk av røstum fiski. Hetta tí at pápi Hermann og Sofus á Toft, sum eisini var við skipinum, vóru svágdir. Hetta stendur ikki í bókini, men tað kundi tað fyri tað sama. Man fær nemliga eina kenslu av gerandislívi, serliga í Havn.

EITT AV ABSOLUTTU MEISTARAVERKUNUM Í FØROYSKU SANGSKATTAKISTLINUM

At "Kyndaravalsurin" beit so fast á, tað havi eg roynt at greinað fyri mær sjálvum, tí at tað er sjáldsamt, at man tímur at lurta so nóg upp í saman eftir tí sama. Tað er sum hjá børnunum. Einaferð aftrat. Einaferð aftrat. Sum tá Guð biður sólina rísa, og hon ikki orkar upp klokkan seks ein leygarmorgun, og hann sigur "Einaferð aftrat. Einaferð aftrat."

Ikki tær at siga, so hvørt sum bókini leið, bleiv tað spennandi, um "Kyndaravalsurin" fór at verða nevndur. Tað varð

